

**Libri// Officialis// Sive Agendae S./ Ecclesiae Treverensis
Pars// Prior**

Jakob <III., Trier, Erzbischof>

Avgvstae Treverorvm, 1574

VD16 A 766

Modus celebrandi sponsalia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72595](#)

De Sacramento

INSTRUCTIONES DE
SPONSALIBVS.

Ponsalia nihil aliud vocat, quam futurarum nuptiarum promissiones. Nam quando duo per verba de praesenti, ut loquuntur, contrahunt, tunc coniuges, non sponsi aut sponsæ, vocantur & sunt.

Quilibet valens contrahere matrimonium potest etiam sponsalia contrahere per se, per nuncium, per procuratorem, parentes, atque quemlibet alium, dummodo consentiant & ratificant hi, quorum nomine contrahunt.

Ante septennium non possunt contrahi, propter defectum rationis, cuius usus hic necessarius.

Contrahuntur per verba futuri temporis, aliquando simplici promissione, ut accipiam te in uxorem, & è contra: aliquando vero addito iuramento, annuli, arræ, nummique donatione & acceptione.

Cum promissio debitum constituat, absque mortali peccato & perfidia non potest, qui sponsalia contraxit, renuere matrimonij susceptionem, nisi in casibus à iure permisssis. In foro tamen contentioso non compelluntur ab Ecclesia, quia matrimonia debent esse liberrima, & coacta infelices sèpè fortiuntur exitus. Excommunicati sunt Domini, qui subditos inuitos matrimonia contrahere compellunt.

Sponsalia quomodo sine peccato soluantur, per religionis approbatæ ingressum, votum castitatis simplex, superuenientem affinitatem, aut per grauem infirmitatem alteri spondentium accidentem, conditionum violationem, mutuum consensum & absolutionem, hæresim sequentem, aut matrimonium cum alio per verba de praesenti. Vide Canones.

MODVS CELEBRANDI
Sponsalia.

Conueniat prius inter sponsum & sponsam, & utriusque partis amicos, & quando de omnibus iam conuenit, inter eos adsit parochus ei que aliquis proximorum ad hoc constitutus, utriusque partis voluntatem declaret.

Matrimonii.

CLXXXI

Sündiger Herr: diese zwey M. vnd M. seind mit beyder ihrer verwandtenn Freundtschafft vorwissen vnd willen / vnd mit wolbedachtem gemüt / vnd zeitigem raht sich künftiger zeit / innerhalb viertzig tagē oder negster gebürlicher zeyt mit Ehelicher pflicht zuverbinde eins worden / innerhalb gemelter zeit durch Gottes hülff einander zu Kirchen zufüren / vnd wie breuchlich / vnd Christlich / volgents ehelich beyeinander wohnen / vnd die Ehe volnzichen. Darumb sie dann E. E. als ihrem ordentlichen Pfarrherren vnd Seelsorger ersucht haben / gebetten / ersuchen vnd bitten / sie wölle dieser ihrer verheissung bezeugen vor gut halten / vnd bestettigen / auch alles was zu der künftiger Ehe verknüpfung nach Christenlicher ordnung nötig sein wirdt / durch die drey Sonntägige aufruffung anstellen.

Postea Parochus inquiret nomina contrahentium, & in quibus virum sint excommunicati, an aliquis ex eis votum castitatis emiserit, an cum alio prius cotraxerit. Cognoscatur etiam, an aliquo gradu consanguinitatis, affinitatis aut cognationis spiritualis iure prohibitus coniuncti sint, & prius interrogetur vir.

M. Sage an beyder trewe / die du Gott schuldig bist / vnd bey deinem eyde / vnd letzter himmefahrt / ob du auch einige gelöbte der feuschheit gehan / oder sonst iemandts die Ehe verheissen / ob dich mit iemandts anders vermehelet hast.

Q

Idens.

De Sacramento

Idem postea à sponsa querat.

Iterum à viro querat.

N. du verheißest hic vor Gott/ vnd allen diesen gu-
ten Freunden/ die gegenwärtigen **N.** innerhalb vir-
tig tagen/ oder negster gebürlicher zeit/ so fern es
euch Gott vnd die Christliche Kirch vergünne wirdt/
für dein Ehelich gemahel anzunemmen/ vnd nach
Christlicher ordnung zu Kirchen zu führen/ vnd in
der Ehe mit ihr verknüpft werden."

Illo annunte, idem querat à sponsa, & illa annuente,
dicat Parochus.

Et ego hæc sponsalia, & hanc vestram
mutuam promissionem, auctoritate
qua fungor, confirmo. In nomine Pa-
tris, & Filii, **X** & Spiritus sancti. **A**men.

Postea seorsum eos instruat, quomodo se debeant ad futuras nuptias
præparare, videlicet à Deo gratiam implorando, confitendo, com-
municando, antequam contrahant, vel saltem triduo ante consummationem
matrimonij. Proponat exemplum Sara, & septem, qui, cum
eam libidinis instinctu ducerent, ab Asmodeo dæmons
sunt extinti. Proponat verba Raphaels, dicentis.

Tho. 6. **Q**ui coniugium ita suscipiunt, ut Deum à se & à sua mente excludant,
& suæ libidini ita vacent, sicut equus & mulus, quibus non est intel-
lectus, habet potestatem Dæmonium super eos. Tu autem cum acce-
peris eam, ingressus cubiculum, per tres dies continēsto ab ea, & ni-
hil aliud nisi orationibus vocabis.

Fiant tribus diebus festiuis proclamationes publicæ.

Concilio **N**am præcipit Ecclesia, ut ter à proprio pastore vtriusque, tribus con-
Trid. Sef. triuis diebus festiuis in Ecclesia, inter Missarum solennia, publicè,
24. cap. I. antequam matrimonium in facie Ecclesiae contrahatur, denuncietur,
de refor. inter quos matrimonium sit contrahendum, si quod fortassis esset oc-
cultum

Matrimonii.

CLXXXIII

cultum impedimentum. Pauciores denunciationes esse nequeunt sine Episcopi licentia.

H is denunciationibus, sive proclamationibus factis, si nullum legitimum impedimentum opponatur, ad celebrationem matrimonij in facie Ecclesiae, hoc est, coram pastore vel alio Sacerdote, de eius, aut Episcopi licentia, & coram multis testibus procedatur.

Si in Parochia alia sint copulandi factis proclamationibus publicis, parrochiano tuo impartiaris literas dimissorias quod sine impedimento ab alio copulari possint.

FORMA LITERARVM TESTIMONIALIVM.

N. Pastor vel Capellanus Parochialis
N. dioecesis Treuren. venerabili Do-
mino **N**. pastori vel capellano Ecclesi-
& Parochialis **N**. eiusdem Treuir. vel
alterius dioecesis, salutem in Domino.

N Ouerit Dominatio tua, & vniuersi præsentes literas inspecturi,
quod tribus proclamationibus ex more Ecclesiae Catholicæ pu-
blicè factis, nemo se opposuit, vel villo modo contradixerit, quare
non putamus ullum excommunicationis, aut Canonici impedimenti
obstatum existere, de quo nobis quidem constet, quin **N**. parochi-
anus vester legitimè possit matrimonium cum **N**. parochiana
nostra in facie Ecclesiae contrahere. Quod omnibus quorū
interest, aut interesse poterit, notum & certū esse vo-
lumus, sub attestatione sigilli nostri manuali,
quo in similibus utimur. Año Dñi. &c.

Dentur literæ dimissorie ante tempus copulationis illi paroche, qui
debet illos copulare, quod bene ab eodem examinentur, num sint les-
gitime personæ in virtute parochia inventæ, ad incudum matrimo-
nium. Nam incognitos nullo modo copulare licet.

Q 2

Forma